

Πρόλογος των επιμελητών της έκδοσης των Πρακτικών

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Μετά την επιτυχημένη διεξαγωγή του 9ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. με τίτλο *Η μουσική εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει. Ταυτότητες, αξίες, εμπειρίες*, που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά από 15 μέχρι 17 Απριλίου 2022, είμαστε στην ευχάριστη θέση να καταθέσουμε στην επιστημονική κοινότητα τα Πρακτικά του Συνεδρίου. Ο κόσμος πράγματι αλλάζει, όπως μαρτυρά και ο τίτλος του Συνεδρίου μας και μάλιστα με ρυθμούς που συχνά δυσκολευόμαστε να παρακολουθήσουμε. Έτσι, βασιζόμενοι στις εμπειρίες μας επαναδιαπραγματευόμαστε διαρκώς τις ταυτότητές μας και αναστοχαζόμαστε πάνω στις αξίες μας.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε μια δύσκολη περίοδο, στο τέλος της πανδημίας που κουβαλούσε όλη την πίεση και τους φόβους των όσων προηγήθηκαν. Κρατάμε ωστόσο κάτι που μας κάνει ιδιαίτερα αισιόδοξους: στραφήκαμε όλοι μας, ως ένα βαθμό και υποχρεωτικά, περισσότερο στις δυνατότητες που μας προσφέρει η τεχνολογία. Έτσι, και στο Συνέδριο, εκτός από την εκλεκτή συνάδελφό μας από την Ελλάδα, την Ολυμπία Αγαλιανού, η τεχνολογία μάς επέτρεψε να έχουμε κοντά μας τρεις από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της Μουσικής Παιδαγωγικής παγκοσμίως ως κεντρικούς ομιλητές: την Estelle Jorgensen, τον Randall Everett Allsup και τον Thomas Regelski. Τα κείμενά τους κοσμούν τα Πρακτικά μας. Ακόμη, κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου είχαμε την ευκαιρία να χαρούμε με τις δημιουργίες μαθητών και μουσικών από κάθε γωνιά της Ελλάδας, κάτι που θα ήταν μάλλον δύσκολο να το πετύχουμε σε μια δια ζώσης συνάντηση. Η τεχνολογία ανοίγει λοιπόν νέους δρόμους επικοινωνίας, όπως και νέες προοπτικές στις δράσεις μας, αλλά και στον μελλοντικό τρόπο δραστηριοποίησης της Ε.Ε.Μ.Ε. Χαιρόμαστε και ανυπομονούμε για αυτό. Από την άλλη, οι απαγορεύσεις που είχαν σχέση με τη μουσική κατά την περίοδο της πανδημίας, (η μουσική στα καταστήματα, ο χορός, το τραγούδι, η χρήση μουσικών οργάνων στα σχολεία μας) μάς βοήθησαν να συνειδητοποιήσουμε ότι η νόσος COVID-19 και η μουσική έχουν ένα κοινό στοιχείο: το σώμα. Η πανδημία μάς υπενθύμισε εμμέσως, ότι η μουσική είναι κάτι πολύ σωματικό και αυτό είναι κάτι με ιδιαίτερη βαρύτητα σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο που συχνά μοιάζει να αγνοεί το σώμα.

Το 9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε. είχε τον μεγαλύτερο αριθμό Συμποσίων σε σχέση με όλα τα προηγούμενα συνέδρια. Ίσως το γεγονός αυτό να μαρτυρά μια πιο έντονη ανάγκη για διάλογο και επικοινωνία, ως αντίδραση στην απομόνωση που όλοι βιώσαμε τα προηγούμενα χρόνια. Από την άλλη, πολλές εισηγήσεις και συζητήσεις επιχείρησαν να διερευνήσουν πρακτικές και φαινόμενα έξω από τη θεσμοθετημένη και επίσημη μουσική εκπαίδευση, αναδεικνύοντας έτσι την πολλαπλότητα και την ποικιλία του φαινομένου της μουσικής και της μουσικής παιδείας. Τα εργαστήρια ήταν πιο λίγα, καθώς οι δημιουργικές και συμμετοχικές μουσικές δράσεις δύσκολα μπορούν να εγκλωβιστούν σε μικρές οθόνες. Παρόλα αυτά, η ανταπόκριση ήταν θετική, οι συζητήσεις ζωντανές και οι ευχές για "δια ζώσης" δράσεις συχνές. Ταυτόχρονα η παρουσίαση ψηφιακών εφαρμογών, μας έδωσε έμπνευση για δράσεις με τα παιδιά του σήμερα, που προσεγγίζουν τη μουσική γνώση με διαφορετικό τρόπο από τον δικό μας και οφείλουμε να τον ακολουθήσουμε.

Στον παρόντα τόμο θα βρείτε τα πλήρη κείμενα των κεντρικών ομιλιών, των ανακοινώσεων του Συνεδρίου (προφορικές και αναρτημένες εισηγήσεις), των συμποσίων, και των εργαστηρίων που συμμετείχαν επιτυχώς στη διαδικασία κρίσης (τυφλό σύστημα δύο κριτών, σε αρκετές περιπτώσεις και τριών) από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου. Τα κείμενα δημοσιεύονται με βάση τα ονόματα των συγγραφέων και με αλφαβητική σειρά (σε ομαδικές εργασίες και συμπόσια, με βάση το όνομα του/της πρώτου/της συγγραφέα και του/της συντονιστή/ίτριας αντίστοιχα). Προσπαθήσαμε με τη βοήθεια όλων των μελών της Επιστημονικής Επιτροπής, να θέσουμε το πλαίσιο για έναν επιστημονικό

διάλογο υψηλού επιπέδου και νομίζουμε ότι σε μεγάλο βαθμό κατορθώσαμε να ανταποκριθούμε σε αυτόν τον στόχο.

Τα Πρακτικά του Συνεδρίου παρουσιάζονται σε μια περίοδο που η υγειονομική κρίση έχει σε μεγάλο βαθμό ξεπεραστεί, αλλά νέες κρίσεις έχουν κάνει σε παγκόσμιο επίπεδο την εμφάνισή τους. Έναν περίπου χρόνο μετά το Συνέδριο ο κόσμος μας δεν δείχνει να είναι πιο ειρηνικός, πιο δίκαιος, πιο ασφαλής. Τα κείμενα των Πρακτικών συνδέουν τους προβληματισμούς μας με αυτούς της παγκόσμιας εκπαιδευτικής και μουσικής κοινότητας, διευρύνουν τον όρο «μουσική παιδεία», αναζητούν τρόπους ουσιαστικής επικοινωνίας, αναδεικνύουν καλές πρακτικές που οι εκπαιδευτικοί μας εφαρμόζουν, φωτίζουν τη σημασία της μουσικής παιδείας για την υπέρβαση αδιεξόδων και ανισοτήτων. Τα Πρακτικά σας προσκαλούν να τα μελετήσετε, να προβληματιστείτε, να πάρετε ιδέες και ίσως να τις εφαρμόσετε σε όποιο πλαίσιο δραστηριοποιείστε. Γιατί η μουσική μάς επιτρέπει ακόμα να ονειρευόμαστε έναν κόσμο με μελωδία και ρυθμό, έναν κόσμο που θα μας αγκαλιάζει ανεξάρτητα από την ηλικία, την φυλή, τις προτιμήσεις μας, και ο οποίος θα είναι σίγουρα καλύτερος.

Θα θέλαμε, τελειώνοντας, να ευχαριστήσουμε θερμά τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, καθώς με τη συνέπειά τους και την επιστημονική τους επάρκεια συνέβαλαν στη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας των Πρακτικών του Συνεδρίου. Ήταν μεγάλη μας χαρά και τιμή που στην προσπάθειά μας αυτή, μάς συμπαραστάθηκαν 6 Πανεπιστημιακά Τμήματα της χώρας μας, αναδεικνύοντας έτσι τη διεπιστημονική δυναμική που έχει η Μουσική Εκπαίδευση, αλλά και την αξία των συνεργασιών μεταξύ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της χώρας. Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε το Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν και τη διαρκή τους στήριξη καθόλη τη διάρκεια της προετοιμασίας.

Καλή ανάγνωση

*Θεοχάρης Ράπτης
Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΝ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*

*Ελισσάβητ Περακάκη
Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, ΤΜΣ, ΕΚΠΑ*

Χαιρετισμός του Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής

Σας καλωσορίζω όλες και όλους στο 9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε. και εύχομαι η συνάντησή μας να αποτελέσει τον χώρο για γόνιμες συζητήσεις, νέες ιδέες και αναστοχασμό. Σας ευχαριστώ όλους για τη συμμετοχή σας, για τις σκέψεις, τους προβληματισμούς και την εμπειρία που θα μοιραστείτε μαζί μας.

Ως πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής έχω να πω ότι οι προκλήσεις για τη διοργάνωση αυτού του Συνεδρίου ήταν εντελώς διαφορετικής φύσης σε σχέση με τα προηγούμενα. Δεν είχαμε να «κλείσουμε» αίθουσες και να διαμορφώσουμε χώρους, αλλά να ετοιμάσουμε διαδικτυακές πλατφόρμες. Για τον λόγο αυτό θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω τον αντιπρόεδρο της επιτροπής και υπεύθυνο για την πλατφόρμα, τον Τάσο, ο οποίος ουσιαστικά σήκωσε το μεγαλύτερο βάρος της διοργάνωσης και τα κατάφερε εξαιρετικά. Ευχαριστίες θέλω να δώσω και στην ομάδα τεχνικής υποστήριξης, στον Γιάννη, τον Μάριο και τη Μαρία και σε όσους και κατά τη διάρκεια του συνεδρίου θα βοηθήσουν σε αυτό το κομμάτι της προσπάθειας. Αναφέρω μόνο τα μικρά ονόματα, θέλοντας να μεταφέρω κάτι από το κλίμα οικειότητας και συνεργασίας που πετύχαμε στην επιτροπή.

Πολλές ευχαριστίες για την τεράστια προσφορά τους στην καταπληκτική Γραμματεία μας, στην Δήμητρα, την Ιωσηφίνα και τον Χρήστο και στους ταμίες μας, την Σοφία και τον Νίκο, των οποίων το έργο είναι πάντα πολύ απαιτητικό. Πολλή δουλειά έκαναν για την προβολή του Συνεδρίου μας η Χριστίνα, η Ανθούλα, η Βίκη και ο Χρήστος ενώ τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις συντόνισαν η Χριστίνα, η Ανθούλα, η Όλγα ο Γιάννης και ο Μάριος. Τους ευχαριστώ θερμά, όπως επίσης και την Μαίη την Ανθούλα και την Δήμητρα για την επιμέλεια των αγγλικών κειμένων

Ήταν μεγάλη μας χαρά και τιμή που στην προσπάθειά μας αυτή, μάς συμπαράσταθηκαν 6 Πανεπιστημιακά Τμήματα της χώρας μας, αναδεικνύοντας έτσι τη διεπιστημονική δυναμική που έχει το αντικείμενο της Μουσικής Εκπαίδευσης, αλλά και τη σημασία των συνεργασιών. Πολλές ευχαριστίες στην επιστημονική μας επιτροπή, στον Νίκο, την Μαίη, ιδιαιτέρως στην Ελισσάβη και τον Γιάννη και σε όλα της τα μέλη. Τέλος, να ευχαριστήσω το Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. και το Υπουργείο Παιδείας για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν.

Η περίοδος της πανδημίας ήταν μια δύσκολη περίοδος για όλους. Σε σχέση με το Συνέδριό μας, κρατάω δύο πράγματα, προσπαθώντας να παραμένω αισιόδοξος. Από τη μια στραφήκαμε όλοι μας περισσότερο στις δυνατότητες που μας προσφέρει η τεχνολογία. Έτσι, και στο Συνέδριο, εκτός από την εκλεκτή συνάδελφό μας από την Ελλάδα, η τεχνολογία θα μας επιτρέψει επίσης να έχουμε κοντά μας τρεις από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της Μουσικής Παιδαγωγικής παγκοσμίως ως κεντρικούς ομιλητές. Η τεχνολογία ανοίγει νέους δρόμους επικοινωνίας, όπως και νέες προοπτικές στα μαθήματά μας. Χαιρόμαστε πολύ για αυτό.

Από την άλλη, την περίοδο της πανδημίας, διαπιστώσαμε πόσα πολλά πράγματα που είχαν σχέση με τη μουσική ή τη μουσική εκπαίδευση είχαν απαγορευτεί: η μουσική στα καταστήματα, ο χορός, το τραγούδι στα σχολεία, τα μουσικά όργανα... Όλα αυτά μας έδειξαν ότι η νόσος COVID-19 και η μουσική έχουν ένα κοινό στοιχείο: το σώμα. Η πανδημία μάς υπενθύμισε εμμέσως ότι η μουσική είναι κάτι πολύ σωματικό. Ας εκμεταλλευτούμε, λοιπόν, όσα μας προσφέρει η τεχνολογία και ας συνεχίσουμε να το κάνουμε και στο μέλλον. Ας ελπίσουμε, όμως, ότι στο επόμενο συνέδριο θα είμαστε όλοι, ενσώματα, στον ίδιο κοινό χώρο, να επικοινωνήσουμε με τους πολλούς τρόπους που η μουσική μάς προσφέρει. Και ας ελπίσουμε επίσης ο κόσμος μας να είναι πιο ειρηνικός και όλοι μας πιο πρόθυμοι και έτοιμοι να επικοινωνούμε.

Σας ευχαριστώ και πάλι που είστε μαζί μας και εύχομαι οι εργασίες του συνεδρίου να σας προσφέρουν όλα όσα περιμένετε και ακόμη περισσότερα.

*Θεοχάρης Ράπτης
Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΝ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*

Χαιρετισμός του Αντιπροέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής

Κυρίες και κύριοι, αξιότιμοι προσκεκλημένοι, αξιότιμοι συνάδελφοι, είναι μεγάλη μου τιμή να απευθύνω χαιρετισμό για την έναρξη του 9ου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση, ως μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής.

Η σημερινή ημέρα δεν σηματοδοτεί απλώς την αρχή του συνεδρίου, αλλά και την αφετηρία ενός διαφορετικού τρόπου για την οργάνωση και υλοποίηση ανάλογων επιστημονικών εγχειρημάτων από την Ε.Ε.Μ.Ε. Από τη σκοπιά της Οργανωτικής Επιτροπής η προετοιμασία του Συνεδρίου αποτέλεσε ιδιαίτερη πρόκληση, δεδομένων των συνθηκών υπό τις οποίες κλήθηκε να την φέρει εις πέρας. Σε μια περίοδο που δεν ήταν εκ των προτέρων γνωστό εάν θα επιτρέπονταν οι μετακινήσεις και οι συναθροίσεις εξαιτίας της πανδημίας, γρήγορα φάνηκε πως έπρεπε να αξιοποιηθούν οι ψηφιακές τεχνολογίες για να σταθεί δυνατή η διοργάνωση του Συνεδρίου. Αποφασίστηκε λοιπόν πως, όχι μόνο θα πραγματοποιηθούν οι εργασίες του Συνεδρίου εξ ολοκλήρου στον ψηφιακό χώρο, αλλά επιπλέον θα δημιουργηθεί η ψηφιακή υποδομή που θα υποστηρίζει όλες τις εργασίες του Συνεδρίου.

Η απόφαση αυτή οδήγησε στην δημιουργία του λογισμικού που υποστηρίζει όλες τις παραμέτρους του Συνεδρίου, από τις τηλεδιασκέψεις, την υποβολή των προτάσεων, τις κρίσεις, τις αιτήσεις εγγραφής, μέχρι και τη διαχείριση των μελών, την κατανομή σε συνεδρίες κ.λπ. Προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του εγχειρήματος αυτού ήταν η αποδοτική συνεργασία μεταξύ των μελών της οργανωτικής επιτροπής, της επιστημονικής επιτροπής και του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ε.Μ.Ε. Το εξαιρετικό αποτέλεσμα που κατά τη γνώμη μου προέκυψε, οφείλεται πρωτίστως στην εξαιρετική συνεργασία μεταξύ όσων συμμετείχαν από τις επιτροπές αυτές. Θα ήθελα και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω όσους συνεργάστηκαν στο δύσκολο αυτό έργο. Εκτιμώ ότι η πλατφόρμα που δημιουργήθηκε θα μας δικαιώσει για την απόφαση που λάβαμε και θα δώσει τη δυνατότητα για τη διοργάνωση και άλλων εκδηλώσεων στο μέλλον.

Ζούμε σε εποχές γεμάτες αλλαγές, ανατροπές και αβεβαιότητα. Το απροσδόκητο είναι η μόνη σταθερά και η έννοια της ταυτότητας είναι υπό διαρκή αναδιαμόρφωση. Σε αυτό το περίπλοκο σκηνικό, η μουσική και η μουσική εκπαίδευση καταλαμβάνουν σημαντική θέση, εφόσον μπορούν να δράσουν ως καταλύτες για την αντίληψη, την επικοινωνία και την διαμόρφωση της ταυτότητας του ατόμου. Η έλευση της τεχνολογίας έχει επιφέρει δραματικές αλλαγές στο τοπίο της μουσικής εκπαίδευσης, δημιουργώντας προκλήσεις, μα και ευκαιρίες άνευ προηγουμένου. Οι διαδικτυακές εφαρμογές και τα εργαλεία εξ αποστάσεως επικοινωνίας έχουν εκδημοκρατίσει την πρόσβαση στη μουσική διδασκαλία, καταρρίπτοντας τους γεωγραφικούς φραγμούς. Αυτές οι ψηφιακές εξελίξεις επιτρέπουν την εξ αποστάσεως διδασκαλία σε πραγματικό χρόνο και διευκολύνουν συνεργατικά εγχειρήματα που ξεπερνούν τα συμβατικά όρια.

Ωστόσο, τα ίδια τα χαρακτηριστικά που κάνουν αυτές τις τεχνολογίες μετασχηματιστικές, εισάγουν επίσης παράγοντες πολυπλοκότητας. Η έλλειψη φυσικής παρουσίας σε εικονικά περιβάλλοντα μάθησης μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ανατροφοδότηση που είναι συχνά κρίσιμη για τη μουσική εκπαίδευση. Επιπλέον, ο πλούτος των ψηφιακών πόρων που έχει στη διάθεσή του κανείς σήμερα παρά τα οφέλη του, μπορεί να οδηγήσει σε πληροφοριακή κόπωση. Καθώς πλοηγούμαστε σε αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο, η πρόκληση έγκειται στην ενσωμάτωση αυτών των τεχνολογικών εργαλείων με τρόπο που να συμπληρώνει τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, δημιουργώντας έτσι μια ολιστική εμπειρία μάθησης. Έτσι, η μουσική εκπαίδευση θα παραμένει ένα ακμάζον πεδίο που να χαρακτηρίζεται από συνθήκες συμπερίληψης, δημιουργικότητας και ανθρωπιάς.

Με την ελπίδα ότι οι συζητήσεις και οι ιδέες που θα παρουσιαστούν στο πλαίσιο του Συνεδρίου, θα συνδράμουν στη βελτίωση της μουσικής εκπαίδευσης, εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.

*Τάσος Κολυδάς
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ΕΚΠΑ*

Χαιρετισμός του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής

Καλησπέρα, χαιρόμαι πάρα πολύ για τη δυνατότητα που μου δίνεται να απευθύνω έναν σύντομο χαιρετισμό και να πω δυο λόγια για τη μουσική εκπαίδευση στον κόσμο μας που αλλάζει. Φυσικά θα πω και εγώ με τη σειρά μου ότι το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της εποχής μας είναι οι ραγδαίες αλλαγές σε όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής, καθώς και η αδυναμία οποιασδήποτε ασφαλούς πρόβλεψης για το μέλλον. Νομίζω ότι το έχουμε εμπεδώσει αυτό το μάθημα τα τελευταία χρόνια όλοι μας με τις συνεχείς αλλαγές. Συνηθίσαμε να μαθαίνουμε ότι συνέβη το απροσδόκητο που δεν περιμέναμε, συμβαίνουν συνεχώς ανατροπές και η προσαρμοστικότητα γίνεται πλέον ανάγκη. Όσο καλύτερα καταφέρνουμε να βρίσκουμε και να διατηρούμε μια δυναμική ισορροπία, τόσο καλύτερα λειτουργούμε τελικά μέσα στο κοινωνικό σύνολο, με όποια μορφή μπορούμε να λειτουργούμε, είτε διαδικτυακά, είτε δια ζώσης και όπως είναι φυσικό και οι ταυτότητές μας είναι υπό συνεχή διαμόρφωση και αναδιαμόρφωση μέσα από αυτή τη διαδικασία.

Ως μουσικός πιστεύω ότι η μουσική σε όλο αυτό κατέχει μια ιδιαίτερη θέση, εξαιτίας των δυνατοτήτων της, εκφραστικών, επικοινωνιακών και λοιπών. Η μουσική εκπαίδευση με τη σειρά της, με τις πολλαπλές όψεις της ενασχόλησης με τη μουσική, είτε σε εκπαιδευτικά είτε σε άλλα πλαίσια, αγγίζει τον πυρήνα της ύπαρξής μας, και ως άτομα και ως ομάδες. Η σωματικότητα και η βιωματικότητα της σε συνδυασμό με τη δυνατότητα επικοινωνίας και σε πλαίσιο ομάδων, την καθιστούν έναν από τους πιο προσφιλείς χώρους σήμερα αναζήτησης τρόπων κατανόησης του εαυτού, του άλλου και του κόσμου.

Θα συζητήσουμε στο συνέδριό μας, τις επόμενες τρεις ημέρες, για τις αλλαγές που συντελούνται στα μουσικά, πολιτισμικά και μουσικοπαιδαγωγικά πλαίσια, για τη διερεύνηση του νοήματος των μουσικών εμπειριών σε διάφορα περιβάλλοντα εκπαίδευσης και μάθησης, για την αναζήτηση και διαπραγμάτευση των αξιών, στη μουσική επικοινωνία και την εκπαίδευση, για τη μελέτη παραγόντων που ορίζουν τις ταυτότητες και τις ετερότητες στη μουσική εκπαίδευση και πολλά άλλα, σε έναν διεπιστημονικό διάλογο για τη μουσική εκπαίδευση.

Θα ήθελα να κλείσω με μια μικρή ιστορία: Μια καλοκαιρινή μέρα λοιπόν, το δάσος πήρε φωτιά στη μια του άκρη και άρχισε να καίγεται. Τα ζώα τρέχανε να σωθούν, και κάποια πήγαν στη λίμνη να πάρουν νερό, να ρίξουν στις φλόγες σε μια προσπάθεια να σβήσουν τη φωτιά και να σταματήσουν την καταστροφή. Το κολιμπρί, το μικροσκοπικό πουλάκι που έχει ένα τόσο δα ράμφος, πήγαινε στη λίμνη, έπαιρνε όσες σταγόνες, χωρούσαν στο ράμφος του, τις έριχνε στη φωτιά. Και πάλι πίσω και ξανά, την ίδια διαδρομή, πάλι και πάλι. Όταν το είδε το λιοντάρι του λέει: «Μα είναι άσκοπο αυτό που κάνεις, το ράμφος σου χωράει ελάχιστες σταγόνες και δεν αρκούν για να σβήσει η φωτιά. Γιατί δεν φεύγεις να σωθείς;» Και τότε του απάντησε το κολιμπρί: «Καίγεται το σπίτι μου. Κάνω αυτό που μου αναλογεί». Από τη θέση μας λοιπόν, μπορούμε να αναλαμβάνουμε την ευθύνη που μας αναλογεί. Να κάνουμε αυτό που θεωρούμε σημαντικό και ουσιώδες, όσο μικρό και αν φαντάζει στα μάτια ενός τρίτου.

Με αυτή τη μικρή συμβολή, λοιπόν, θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς όλες και όλους που δούλεψαν και δουλεύουν σκληρά εδώ και πολλούς μήνες για την πραγματοποίηση αυτού του συνεδρίου. Δεν θα αναφέρω ονόματα, γιατί φοβάμαι ότι θα παραλείψω κάποιο, και καμία και κανένας δεν είναι λιγότερο σημαντικός.

Εύχομαι να έχουμε ένα αυθεντικό και γόνιμο τριήμερο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

*Νικόλαος Ζαφρανάς
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Χαιρετισμός της Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ε.Μ.Ε.

Με μεγάλη χαρά και συγκίνηση εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου σας καλωσορίζουμε στο 9ο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση με θέμα Η μουσική εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: ταυτότητες, αξίες, εμπειρίες. Βέβαια δεν βρισκόμαστε στις γνώριμες αίθουσες εκδηλώσεων ή συναυλιών, όπου συνηθίσαμε μέχρι τώρα να πραγματοποιούμε τα συνέδρια της Ε.Ε.Μ.Ε., αλλά στις οθόνες μας και στις διαδικτυακές πλατφόρμες. Το 9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε είναι διαδικτυακό και φυσικά είναι μια πρόκληση και ένα στοίχημα που είμαστε σίγουροι πως θα το κερδίσουμε.

Πολλά σημαντικά γεγονότα έχουν συμβεί από το τελευταίο συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε. το 2018. Από τον Μάρτιο του 2020 που έκανε την εμφάνισή της νόσου COVID-19 άλλαξαν ριζικά οι συνθήκες που ζούμε και εργαζόμαστε. Μέσα στο διάστημα αυτό έγιναν σίγουρα αρκετά ευχάριστα γεγονότα όμως ο στενός κύκλος της Ε.Ε.Μ.Ε. έχει βιώσει δυσάρεστες καταστάσεις. Τον Νοέμβριο του 2020 μας άφησε ο αγαπημένος μας Χρήστος Ερκέκογλου. Τί να πρωτοπούμε για τον Χρήστο, Άνθρωπος με κεφαλαίο Α, Δάσκαλος, Μουσικός, Φίλος. Πάντα παρών στην ιστορία της Ε.Ε.Μ.Ε. από την ίδρυσή της, μέλος του Δ.Σ., στα συνέδρια τις εκδηλώσεις με τα τύμπανα, το γέλιο του την ενθάρρυνση και εμπύχωση όλων. Πρόσφατα, πριν από 2 μήνες περίπου, η Θεσσαλονίκη έχασε έναν εξαιρετο μουσικό, άνθρωπο και δάσκαλο. Τον Χρήστο Γερμένογλου, σύζυγο και σύντροφο στη ζωή της αγαπημένης μας Λήδας Στάμου. Δύσκολες στιγμές για τις οικογένειες και το μόνο στήριγμά μας σε αυτές τις καταστάσεις είναι να δυναμώνουμε και να συνεχίζουμε.

Σήμερα είμαστε πολύ χαρούμενοι γιατί υποδεχόμαστε όλους εσάς που συμμετέχετε στις εργασίες του 9ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. Το πρόγραμμα του συνεδρίου μας είναι πλούσιο και εξαιρετικά ενδιαφέρον και επιστημονικά και καλλιτεχνικά. Ελπίζουμε πως οι ποικίλες εισηγήσεις θα θέσουν ερωτήματα που θα οδηγήσουν με τον γόνιμο διάλογο και τη συζήτηση σε συμπεράσματα σχετικά με το μέλλον της μουσικής εκπαίδευσης στον κόσμο του παρόντος και του μέλλοντος, έναν κόσμο που αλλάζει κάθε μέρα. Ωστόσο εμείς ως μουσικοπαιδαγωγοί, επιστήμονες και καλλιτέχνες καλούμαστε να γεφυρώσουμε την κρίση αξιών, να δώσουμε το στίγμα μας και την κατεύθυνση στους μαθητές μας, τους φοιτητές μας, τους συνεργάτες μας και να μπολιάσουμε μέσα από τη μουσική αξίες πολιτισμού στην ευρύτερη κοινωνία.

Η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου, με πρόεδρο τον Χάρη Ράπτη, καθώς και η Επιστημονική Επιτροπή με πρόεδρο τον Νίκο Ζαφρανά, έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους. Το αποτέλεσμα το βλέπουμε ήδη στο πρόγραμμα του συνεδρίου. Η δουλειά όλων αφιλοκερδής και εξαιρετική όπως πάντα ύψωσε ακόμη περισσότερο το επιστημονικό επίπεδο. Τους ευχαριστούμε όλους από καρδιάς.

Στο φετινό μας συνέδριο, εκτός από τις συνηθισμένες εργασίες προετοιμασίας, προστέθηκε και η τεχνολογία, οι πλατφόρμες και οι ψηφιακές εφαρμογές. Με την αμέριστη βοήθεια του αντιπροέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής Τάσου Κολυδά έγινε πραγματικότητα η προσαρμογή της Ε.Ε.Μ.Ε. στις νέες προκλήσεις των καιρών και την ψηφιακή εποχή. Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Η Ε.Ε.Μ.Ε. πιστεύει πάντα στη συνεργασία των φορέων και το αποδεικνύει σε όλες τις εκδηλώσεις της. Το 9ο συνέδριο πραγματοποιείται με τη συνεργασία του Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, του Τμήματος Μουσικών σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, του Τμήματος Μουσικών σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Του Τμήματος Μουσικών σπουδών του Ιόνιου Πανεπιστημίου και του Τμήματος Μουσικών σπουδών του πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τελεί επίσης υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Σε αυτό το συνέδριο θα μας λείψουν οι προσωπικές επαφές, η αλληλεπίδραση στον

φυσικό χώρο, οι δια ζώσης συζητήσεις και καλλιτεχνικές δράσεις. Αντ'αυτών έχουμε ένα συνέδριο με πολλές συμμετοχές από όλο τον κόσμο, καλά δομημένο πρόγραμμα, πολλές καλλιτεχνικές δράσεις μέσω Youtube, και βέβαια τη δυνατότητα να απολαύσουμε τους εξαιρετικούς κεντρικούς ομιλητές και ομιλήτριες που προέρχονται από τόπους λίγο κοντά μας και λίγο πιο μακριά μας, την Ολυμπία Αγαλιανού, τον Randall Everett Allsup, την Estelle Jorgensen και τον Thomas Regelski.

Φέτος συμπληρώνονται 25 χρόνια από την ίδρυση της E.E.M.E. με προσφορά και ενεργό δράση στον χώρο της μουσικής εκπαίδευσης, με έργο που μας κάνει να νιώθουμε περήφανοι που συμμετέχουμε σε αυτό.

Συμμετέχουμε όλοι εδώ σε αυτό το συνέδριο για να μοιραστούμε τις απόψεις μας, τις εμπειρίες μας και να προχωρήσουμε μαζί ακολουθώντας τις αξίες που θα διαμορφώσουν έναν νέο κόσμο που αλλάζει.

Καλή επιτυχία στις εργασίες του 9ου Συνεδρίου της E.E.M.E.!

*Μαρία Κουρκουρίκα
Μουσικοπαιδαγωγός*

Χαιρετισμός της Επιθεωρήτριας Μουσικής του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Κύπρου

Αγαπητοί Σύεδροι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που απευθύνω χαιρετισμό στο 9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε., ένα Συνέδριο, που αν και πραγματοποιείται σε ιδιαίζουσες συνθήκες λόγω της πανδημίας, ο ρόλος και η αξία του είναι δεδομένη, αφού έχει εδραιωθεί ως ένα από τα κύρια επιστημονικά/μουσικά δρώμενα στην Ελλάδα, με απώτερο πάντα σκοπό τη συνεχή ενημέρωση των εκπαιδευτικών μουσικής, καθηγητών, ερευνητών και στοχαστών της μουσικής παιδαγωγικής και της μουσικής εκπαίδευσης.

Στην εποχή μας, η συνεχής επιμόρφωση και κατάρτιση είναι θεμελιώδη εργαλεία απόκτησης δεξιοτήτων, αλλά και ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών. Η θεματολογία του 9ου Συνεδρίου είναι πραγματικά αξιόλογη και επίκαιρη όσο ποτέ άλλοτε: Η μουσική εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: ταυτότητες, αξίες, εμπειρίες. Βιώνουμε μία περίοδο μετασηματισμού αξιών. Τα καλέσματα των καιρών (πόλεμος στην Ουκρανία, κορονοϊός, ρύπανση του περιβάλλοντος, παγκοσμιοποίηση αλλά και οι καλπάζουσες τεχνολογικές αλλαγές), δημιουργούν νέες προκλήσεις στον ρόλο του σχολείου και του εκπαιδευτικού και απαιτούν καινούργιες πρωτοβουλίες. Με όλες αυτές τις αλλαγές το σχολείο έχει ειδικό καθήκον: την ανάπτυξη της κοινωνικής νοημοσύνης των νέων ενισχύοντας παράλληλα ένα ευρύ φάσμα αξιών ώστε σιγά σιγά να συνειδητοποιήσουν τις δικές τους αξίες. Αυτή η πρόσκτηση κοινωνικής συνείδησης και η ιεράρχηση αξιών αποτελεί μια σπουδαία κοινωνική διαδικασία, που οδηγεί στη δημιουργία ενεργών πολιτών, χρησμών για την κοινωνία. Σ' αυτή τη διαδικασία φαίνεται ότι η μουσική αποκτά πρωτεύοντα ρόλο. Σύμφωνα με τον Randall Everett Allsup η μουσική εκπαίδευση δεν έχει να κάνει μόνο με τη μουσική αλλά αφορά και στα ιδεώδη για τον ανθρώπινο χαρακτήρα και την κοινωνία, στα ιδεώδη για τη ζωή στο σχολείο. Το ενδιαφέρον για τις κοινωνικές πτυχές της μάθησης, καθώς και η στροφή προς τη μαθητοκεντρική διδασκαλία με έμφαση στις κοινωνικές δεξιότητες, στις δεξιότητες του 21ου αιώνα, στην αυτονόμηση της μάθησης και της υπευθυνότητας, αποτελεί μια αξιέπαινη στροφή. Είναι με αυτό τον τρόπο που οι μαθητές σύμφωνα με τον Regelski θα προσεγγίσουν κριτικά τις δικές τους αξίες και ταυτότητες και, μέσω αυτών, θα αντιληφθούν τη σημασία της μουσικής στις σύγχρονες κοινωνίες και στα σύγχρονα περιβάλλοντα.

Σημαντικός φορέας, όπως λέει και ο σπουδαίος παιδαγωγός και φιλόσοφος Paulo Freire, σε όλα αυτά για τη μεταλαμπάδευση των αξιών, είναι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί. Ως Γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής του Υ.Π.Π.Α.Ν. στην Κύπρο έχουμε μεριμνήσει και συμπεριλάβαμε στο ΠΣ, μαζί με την ανάπτυξη των συναισθηματικών, ψυχοκινητικών δεξιοτήτων, την ανάδειξη κλίσεων, ενδιαφερόντων του κάθε μαθητή, και την προώθηση κοινωνικών, ηθικών και πολιτισμικών αξιών: μέσω του τρίπτυχου Ακρόασης, Εκτέλεσης, Μουσικής δημιουργίας, μέσω διαφόρων μεθοδολογιών όπως η διαθεματική προσέγγιση και τα projects, αλλά και με τη συμπερίληψη οριζόντιων στόχων όπως η Πολιτότητα, η Πολιτιστική Κληρονομιά, η αειφόρος ανάπτυξη, η Διαπολιτισμικότητα. Δεν είναι τυχαίο που στο Γενικό Σκοπό του Μαθήματος επί λέξει αναφέρεται ότι μέσω του μαθήματος δίνονται τα εφόδια στον κάθε μαθητή να αναπτύξει τη δική του μουσική ταυτότητα... να εξελιχθεί σε πολίτη που έχει συνείδηση της ατομικής μουσικής ταυτότητάς του μέσα στο τοπικό αλλά και παγκόσμιο μουσικό γίγνεσθαι.

Κάποια ερωτήματα όμως που εύλογα τίθενται, είναι: Πρέπει ο μαθητής να έχει λόγο στη διαμόρφωση των προσωπικών του αξιών; Εμείς, καταφέρνουμε να τον προβληματίσουμε σχετικά με τη διάσταση των αξιών που επικρατούν στην κοινωνία μας; Καταφέρνουμε να τον βοηθήσουμε να συνειδητοποιήσει τις δικές του αξίες μέσω του μαθήματός μας ώστε να σχηματίσει την ατομική και συλλογική του ταυτότητα; Ποια είναι τελικά τα κριτήρια για τη

«μέτρηση» της ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ αποτελεσματικότητας του σχολείου; Αυτά και πολλά άλλα ερωτήματα είμαι σίγουρη ότι θα απαντηθούν μέσα από τις παρουσιάσεις των πολύ αξιόλογων ομιλητών, τους οποίους με αδημονία αναμένουμε να ακούσουμε και οι οποίοι θα μας ανοίξουν νέους ορίζοντες!! Οι απαντήσεις σε αυτά και άλλα ερωτήματα θα αναδείξουν ίσως την ανάγκη να αναθεωρήσουμε τα ΠΣ και τις παιδαγωγικές μας πρακτικές ώστε η παράμετρος «Αξίες» να συμπεριληφθεί ακόμη πιο συνειδητά στη διδακτική πρακτική μας όπως τονίζει πολύ σωστά η Jorgensen στο blog της Rethinking Education towards Humane Ends. Συνεπώς, δεν έχουμε άλλη επιλογή από εκείνη της επίγνωσης του ρόλου μας, ο καθένας από το δικό του μετερίζι.

Κλείνοντας θα ήθελα να συγχαρώ θερμά την Πρόεδρο του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. καθώς και τον Πρόεδρο και όλα τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής για την άρτια διοργάνωση ευχαριστώντας τους θερμά για την τιμητική πρόσκληση να απευθύνω χαιρετισμό στην έναρξη του Συνεδρίου. Είναι πιστεύω, πρόδηλο από το πρόγραμμα, ότι στο πλαίσιο του Συνεδρίου αυτού θα ακουστούν εισηγήσεις που θα οδηγήσουν σε ζωνχές και ενδιαφέρουσες συζητήσεις και παρεμβάσεις, σχόλια, προβληματισμούς και τροφή για σκέψη για τη συνέχεια.

Ως εκπρόσωπος του Υ.Π.Α.Ν. Κύπρου εύχομαι στο άμεσο μέλλον να έχουμε μια γόνιμη και διαχρονική συνεργασία με την Ε.Ε.Μ.Ε. καθώς οι στόχοι και οι επιδιώξεις μας έχουν πολλά κοινά στοιχεία.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.

*Γεωργία Κυριακίδου Νεοφύτου
Επιθεωρήτριας Μουσικής
Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Κύπρου*

Χαιρετισμός της Προέδρου του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω το 9ο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.) με θέμα: «Η Μουσική Εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: Ταυτότητες, Αξίες, Εμπειρίες».

Η μουσική εκπαίδευση αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και αλλάζει την κοινωνία μας. Οι ταυτότητες, οι αξίες και οι εμπειρίες που μεταφέρει η μουσική εκπαίδευση μπορούν να αλλάξουν τις ζωές των νέων και να δημιουργήσουν μια διαφορετική γενιά που με τη σειρά της θα δώσει ένα όραμα και ένα δημιουργικό μέλλον για τον τόπο. Η επιστήμη, η τέχνη, το περιβάλλον και ο πολιτισμός μετασχηματίζονται μέσα από τη μουσική εκπαίδευση και δημιουργούν μοναδικές και ανεπανάληπτες εμπειρίες.

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αποδίδουμε έμφαση στη μουσική παιδαγωγική και στηρίζουμε πάγια και διαχρονικά τα συνέδρια της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση. Με χαρά θα περιμένουμε και τα πορίσματα του 9ου Συνεδρίου για να τα εφαρμόσουμε στο πλαίσιο των καλών πρακτικών που υποστηρίζει το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.

Με τιμή
Κατερίνα Πλακίτση
Καθηγήτρια
Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Αξιότιμη κα Πρόεδρε του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε., αξιότιμε κ. Πρόεδρε της Ο.Ε. του 9ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε., κ.κ. συνάδελφοι, αγαπητοί μας φοιτητές και φοιτήτριες.

Το έργο του μουσικού και μάλιστα του εκπαιδευτικού λειτουργού της Μουσικής, είναι υψηλό και στις μέρες μας ίσως ακόμα πιο δύσκολο. Αντλούμε βέβαια ως διδάσκαλοι, δύναμη τόσο από την ίδια την Μουσική, όσο και από την αγάπη και την έφεση που βλέπουμε στο πρόσωπο των φοιτητών/μαθητών μας, αλλά πολλές φορές αυτό δεν είναι αρκετό για να προσπεράσει κανείς κάποιες “Συμπληγάδες πέτρες”. Για τον λόγο αυτό θεωρώ τον τίτλο του Συνεδρίου “Η μουσική εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: ταυτότητες, αξίες, εμπειρίες” καθώς και τις εισηγήσεις των συναδέλφων, πολύ επίκαιρες και καίριες για να δώσουν το στίγμα της μουσικής εκπαίδευσης στην εποχή μας.

Είναι πολύ σημαντικό να ανταλλάσσουμε τις γνώσεις, απόψεις και γενικότερα τις εμπειρίες μας στον χώρο αυτό, προκειμένου ανανεωμένοι και με περισσότερα εφόδια στην καλλιτεχνική και ερευνητική φαρέτρα μας, να αντιμετωπίζουμε τον φόρτο εργασίας και τις καλλιτεχνικές, εκπαιδευτικές και εν γένει ερευνητικές προκλήσεις των καιρών. Η εποχή της νόσου Covid-19 που ακόμα διανύουμε, άλλαξε συλλήβδην πολλά στερεότυπα. Πράγματα που φάνταζαν αδύνατα να πραγματοποιηθούν, σήμερα θεωρούνται αυτονόητα. Η εξ αποστάσεως διδασκαλία παρέχει νέες δυνατότητες στη διαδικασία μάθησης, αξιοποιώντας στο έπακρο την ήδη, σε υψηλό βαθμό, αφομοιωμένη στο χώρο της εκπαίδευσης πληροφορική τεχνολογία. Συγκεκριμένα η διδασκαλία με αντικείμενο τις τέχνες και τον πολιτισμό μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποτελεί μία επιστημονική πρόκληση για την παγκόσμια ακαδημαϊκή, ερευνητική και καλλιτεχνική κοινότητα.

Ο παραδοσιακός και δοκιμασμένος όμως τρόπος εκπαίδευσης στα αντικείμενα της τέχνης, και κυρίως της Μουσικής, παραμένει να είναι αυτός της δια ζώσης διδασκαλίας, καθώς δίνεται έμφαση στην αλληλεπίδραση ανάμεσα σε διδάσκοντα και διδασκόμενο, χωρίς να είναι απαραίτητη η χρήση τεχνολογίας. Οι μουσικοί βέβαια οργανισμοί, οι καλλιτεχνικοί φορείς και τα ιδρύματα αναζητούν να καλύψουν ποιοτικά και αποτελεσματικά τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες για εκπαίδευση σε αντικείμενα των τομέων εργασιών τους. Η δημόσια μουσική εκπαίδευση όμως, δεν υποστηρίζεται πάντα, όσο θα έπρεπε από τους αντίστοιχους κρατικούς μηχανισμούς. Μπορεί τεχνολογικά να έχει εξελιχθεί η μουσική εκπαίδευση, όμως η μουσική εξειδίκευση τόσο στην Δευτεροβάθμια αλλά κυρίως στον τρόπο εισαγωγής για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπολείπεται σε σχέση με τα αντίστοιχα ιδρύματα της αλλοδαπής.

Ο κόσμος όμως εξελίσσεται και η “ελπίδα πεθαίνει τελευταία”, όπως είπε ένας σοφός λογοτέχνης. Αυτή την ελπίδα, λοιπόν, έχουμε και επιζητούμε το συνέδριό σας να μας αναθερμάνει, εμπλουτίζοντας συνάμα τις εμπειρίες και γνώσεις μας μέσω των συζητήσεων και εισηγήσεων των πολύ αξιόλογων συναδέλφων που λαμβάνουν μέρος σε αυτό.

Με αυτές τις σκέψεις και με τα θερμά μου συγχαρητήρια για την οργάνωση και επιμέλεια αυτού του συνεδρίου, σας εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας.

Σας ευχαριστώ θερμά

*Γεώργιος Βράνος
Καθηγητής
Πρόεδρος Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Αγαπητοί σύνεδροι, αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι της Ελληνικής Ένωσης για την Μουσική Εκπαίδευση, είναι για μένα μεγάλη τιμή και χαρά να απευθύνω, ως Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ., αυτόν τον χαιρετισμό προς τους συνέδρους του 9ου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για την Μουσική Εκπαίδευση, καθώς με συνδέουν πολλά με την Ένωση και με τα μέλη της. Μπορώ να φέρω άμεσα στην μνήμη μου τις προσπάθειες της αρχικής ομάδας σύστασης της Ένωσης (της οποίας ήμουν μέλος) για την δημιουργία του πρώτου καταστατικού το 1997, την οργάνωση και διεξαγωγή του πρώτου συνεδρίου το 1998 στην Θεσσαλονίκη, την δημιουργία του επιστημονικού περιοδικού "Μουσικοπαιδαγωγικά" το 2004 (το οποίο υπηρέτησα ως διευθυντής σύνταξης για 10 χρόνια), την διεθνοποίησή της μέσω της σύνδεσης με την ISME, το μεγάλο συνέδριο της ISME το 2012 (το οποίο βοήθησα ως μέλος της οργανωτικής επιτροπής), και τόσες άλλες από τις επιστημονικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες της Ένωσης. Χαίρομαι λοιπόν ιδιαίτερα που η Ε.Ε.Μ.Ε. διανύει πλέον το 25ο έτος συνεχούς προσφοράς της στην ζωντανή κοινότητα των μουσικοπαιδαγωγών της χώρας και που, με αμείωτο ενθουσιασμό, συνεχίζει να προσεγγίζει τους στόχους της και το όραμά της για την δημιουργία επιστημονικά και καλλιτεχνικά καταρτισμένων γενεών παιδαγωγών της μουσικής.

Βλέποντας το θέμα του 9ου συνεδρίου και ξεφυλλίζοντας το πρόγραμμα του, διαπιστώνω ότι για άλλη μια φορά η Ένωση καταφέρνει να εκσυγχρονίσει τους στόχους της και να παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στον χώρο της παιδαγωγικής, διατυπώνοντας νέα ερωτήματα, ανοίγοντας νέους δημιουργικούς προβληματισμούς και προτείνοντας νέες πρακτικές και νέα εκπαιδευτικά προγράμματα και πεδία εφαρμογής τους. Το φετινό συνέδριο εστιάζει στην σύνδεση της μουσικής εκπαίδευσης με την κοινωνία και με το περιβάλλον, ανθρωπογενές ή μη, με τον πλουραλισμό των μουσικών εμπειριών, με την ευζωία μέσω της επαφής με την τέχνη και τον πολιτισμό και με την αναζήτηση των αξιών στην μουσική επικοινωνία και εκπαίδευση, θέματα καίρια και σημαντικά, που απασχολούν όλους μας. Και παρότι η κρίση του COVID-19 μας υποχρεώνει στην διεξαγωγή ενός διαδικτυακού συνεδρίου, εμποδίζοντας την διά ζώσης επαφή μεταξύ των συνέδρων, είμαι βέβαιος ότι ο ενθουσιασμός των μελών της Ε.Ε.Μ.Ε. θα ξεπεράσει αυτήν την δυσκολία και ότι το συνέδριο θα δώσει τα άριστα αποτελέσματα που αναμένουμε.

Εύχομαι λοιπόν, ολόψυχα, καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου και μια επιτυχή ζύμωση απόψεων, ιδεών και μουσικών παιδαγωγικών πρακτικών μεταξύ των συνέδρων.

*Κώστας Τσούγκρας
Συνθέτης-μουσικολόγος, Καθηγητής Συστηματικής Μουσικολογίας,
Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Χαιρετισμός

της Προέδρου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, φοιτήτριες και φοιτητές, φίλες και φίλοι, σας καλωσορίζω στο 9ο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.) με θέμα: «Η Μουσική Εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: Ταυτότητες, Αξίες, Εμπειρίες».

Εκ μέρους του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, το οποίο προσφέρει επιστημονική υποστήριξη στο συνέδριο, εκφράζω θερμές ευχαριστίες για την ιδιαίτερα γόνιμη και μακρόχρονη συνεργασία που έχουμε με την Ε.Ε.Μ.Ε. Είναι τιμή και χαρά μας να συμπράττουμε σε επιστημονικές δραστηριότητες, όπως το συνέδριο αυτό, που προάγουν την έρευνα της μουσικής εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Διαβάζοντας το πρόγραμμα του συνεδρίου παρατηρώ ότι αποτελείται από διάφορες πολύ ενδιαφέρουσες θεματικές οι οποίες αντανακλούν το πολυσχιδές σύγχρονο πεδίο της μουσικής παιδαγωγικής σε σχέση με την ρευστότητα και τις ανάγκες του σύγχρονου κόσμου.

Πολύ σημαντική παράμετρος της σύγχρονης πραγματικότητας είναι αυτή της πολυπολιτισμικότητας. Οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, ή αλλιώς, η διαφορετικότητα, είναι η σημαντικότερη αξία που μπορεί να προβάλλει ένα καθαρά δημοκρατικό καθεστώς, όπως μας δίδαξε πρώτα η φιλοσοφία της Αρχαίας Ελλάδας. Η εκπαίδευση, επομένως, καλείται να λειτουργήσει προς αυτή τη κατεύθυνση για να ενισχύσει τη δύναμη του ευρωπαϊκού πολιτισμού που έγκειται στη ποικιλομορφία του.

Σημαντικές πρόσφατες αλλαγές, επίσης, σε όλους τους τομείς της μουσικής της χώρας μας έφερε η πανδημία της νόσου COVID-19, για την οποία αναπτύσσονται ποικίλοι προβληματισμοί και στο παρόν συνέδριο για να επαναπροσδιοριστούν οι τρόποι διδασκαλίας της μουσικής θεωρίας και πράξης. Η εισροή της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση, η διεύρυνση της μουσικής εκπαίδευσης σε κοινωνικές ομάδες εκτός σχολείων, η ανάπτυξη νέων περιεχομένων στην σύγχρονη έννοια της ‘μουσικής’ μέσα από εκπαιδευτικές χειρονομίες, οι διάλογοι της μουσικής με άλλες τέχνες σε διεπιστημονικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, η δύναμη της μουσικής να θεραπεύει, και άλλα πολλά, είναι τα θέματα που αναδεικνύουν στο συνέδριο αυτό την τεράστια και ποικιλόμορφη επικοινωνιακή δύναμη της μουσικής στο σύγχρονο κόσμο μας.

Εύχομαι να αναδειχθεί με τον πιο δημιουργικό τρόπο η πολυδιάστατη ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα των ομιλητών του συνεδρίου μέσα από τον ερευνητικό διάλογο και τη ζύμωση ιδεών κατά την έκβασή του.

Καλή επιτυχία! Σας ευχαριστώ πολύ.

Αναστασία Σιώψη

Καθηγήτρια

Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών

Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Χαιρετισμός του Κοσμήτορα της Σχολής Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε., αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Οργανωτικής Επιτροπής του 9ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε., σας συγχαίρω θερμά, μαζί με τα μέλη της οργανωτικής και της επιστημονικής επιτροπής, καθώς και όλα τα στελέχη της Ένωσης που συνέβαλαν στην υλοποίηση του συνεδρίου.

Η Μουσική Εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει, φαινομενικά τουλάχιστον προς το χειρότερο, αποτελεί το εργαλείο μας για να τον μεταβάλουμε προς το καλύτερο. Οι ταυτότητες που επανεκτιμούνται, οι αξίες που ελέγχονται και οι εμπειρίες που επιζητούνται λειτουργούν ως τρεις καίριες παράμετροι που θα επηρεάσουν το πρόσημο της μεταβολής. Το συνέδριο προσφέρει μία πολυποίκιλη εξέταση θεμάτων που άπτονται των τριών προαναφερόμενων παραμέτρων και όχι μόνο, σε μία διευρυμένη θεώρηση της μουσικής εκπαίδευσης. Θεωρία και πράξη στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στη γενική και στην ειδική αγωγή, υπό κανονικές και υπό έκτακτες συνθήκες, σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές, εναλλακτικές μέθοδοι διδασκαλίας, έντεχνη και παραδοσιακή μουσική, τυπική και άτυπη μάθηση, γραπτές και προφορικές παραδόσεις, συνύπαρξη της μουσικής με άλλες τέχνες, δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία, μουσική απόδοση εικόνας, συναισθήματος και ποιητικού λόγου υποδηλώνουν ενδεικτικά το ευρύ φάσμα των θεματικών, οι εξελίξεις των οποίων προσφέρονται στους ενδιαφερόμενους μέσω της συγκεκριμένης διοργάνωσης.

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση χαιρετίζω την επιστημονική υποστήριξη του συνεδρίου από όλα τα Μουσικά Τμήματα των ελληνικών πανεπιστημίων, καθώς και του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, γεγονός που εγγυάται την ποιότητα των εργασιών του.

Τέλος, εύχομαι τη δια ζώσης πραγματοποίηση του επόμενου συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε., ελπίζοντας στο τέλος της έκτακτης υγειονομικής κατάστασης και στην εξομάλυνση των συνθηκών.

*Αθανάσιος Τρικούπης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Κοσμήτωρ της Σχολής Μουσικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*